СУ “Георги Брегов” – гр. Пазарджик
4400 Пазарджик, бул.“Георги Бенковски”№ 20,тел.445309;444605 E-mail: info-1305338@edu.mon.bg

Утвърдил:

Румяна Ценова-директор

ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ

ЗА ВЪВЕЖДАНЕ НА ЗАЩИТНА МРЕЖА ЗА СПРАВЯНЕ С УЧИЛИЩНИЯ ТОРМОЗ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ В СУ ”ГЕОРГИ БРЕГОВ”, ГР. ПАЗАРДЖИК ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

Разработени, съгласно зап. РД 09-5906/28.12.2017 г. на МОН, с която е утвърден Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на ПУО и Алгоритъм за прилагането му

Документът е приет на заседание на Педагогическия съвет и утвърден със заповед № 1217/10.09.2026 г. на директора на училището

В случай на констатирани насилие и тормоз между учениците от СУ „Георги Брегов“ - гр. Пазарджик, са в сила настоящите правила, които имат за цел прилагането на цялостен училищен подход за предотвратяване на насилието и тормоза и създаване на по-сигурна училищна среда. Пълни описания и дефиниции на видовете насилие и тормоз се съдържат в разработеният от МОН „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование“, който е неразделна част от този документ.

I. Задължения на персонала

Училищен координационен съвет (УКС)

- ✓ Училищният координационен съвет има ясни функции и делегирани отговорности и отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза. Съветът се ръководи от заместник директор и/или друг педагогически специалист, определен от директора, и включва в състава си училищен психолог, учители, председателя на училищния съвет и родител.
- ✓ Обсъжда и приема процедурите за докладване, регистриране и проследяване на случаите на насилие и тормоз.
- ✓ Подпомага класните ръководители с материали или консултации със специалисти, съдейства за организиране на периодични обучения на учителите по темата за насилието и тормоза.
- ✓ В случай на регистрирано насилие или тормоз между ученици от СУ „Георги Брегов“- гр. Пазарджик заседава в присъствието на всяка една от засегнатите страни.
- ✓ Оказва съдействие на родители на ученици, засегнати от насилие и тормоз и ученици, упражнили насилие и тормоз.

Училищен психолог

- ✓ В началото на всяка нова учебна година извършва оценка на тормоза между учениците в училище чрез анкета.
- ✓ Обобщава и анализира резултатите от анкетата и ги съобщава пред педагогическия персонал.
- ✓ Участва в екипите за работа в случай на регистрирано насилие и тормоз.
- ✓ Участва в дейността на Училищния координационен съвет за противодействие на училищния тормоз.
- ✓ Обособява досие, в което се прилагат писмените обяснения на служители, очевидци на случилото се, опис на хронологично предприетите действия и постигнати резултати в опазване на физическото и психическо здраве на децата – участници в инцидента и/или проявата на насилие.
- ✓ Провежда индивидуални консултации с ученици, които:
    1. прилагат тормоз;

2. са жертви на тормоз;
3. са свидетели на случай на тормоз с цел коригиране на поведението им.

Класни ръководители

- ✓ Запознават училищната общност (ученици, учители, родители и непедагогически персонал) с Механизма за противодействие на училищния тормоз и насилие още в началото на всяка една учебна година.
- ✓ В началото на всяка учебна година провеждат занятия в часа на класа, посветени на тормоза и насилието и превенцията срещу тях.
- ✓ С помощта на учениците приемат ценности, правила и последици при проява на насилие и ги поставят на видно място в класната стая.
- ✓ Запознават учениците с процедурата за съобщаване на случаи на тормоз.
- ✓ Реагират при всеки опит за насилие над ученик в клас, съгласно утвърдените процедури и приетите правила.
- ✓ За всеки инцидент или проява на насилие сред учениците попълват **Протокол за съобщаване на насилие (Приложение 1)**.
- ✓ Участват в работата на екипа за превенция на училищния тормоз, сформиран по конкретен случай на ученик от класа им.
- ✓ Провеждат периодично превантивни занятия по проблемите на тормоза, като със съдействието на училищния психолог могат да привличат различни специалисти, напр. от Центъра за превенция на насилието, МКБППМН и др.
- ✓ Информират учениците за Националната телефонна линия за деца 116 111.
- ✓ Информират родителите за приетите правила и процедури. Съдействат за включването им в дейностите на ниво училище.

Учители, които не са класни ръководители.

- ✓ Включват темата за насилието в учебни единици, при които това е възможно.
- ✓ Поощряват и развиват съвместното учене, както и поведение на сътрудничество и взаимопомощ.
- ✓ Познават и използват установената система за информиране и съобщаване за случаи на тормоз над ученици.
- ✓ Познават правилата за противодействие на училищния тормоз в СУ „Георги Брегов“- гр. Пазарджик, прилагат ги и изискват от учениците да ги спазват.

Дежурни учители

- ✓ Спазват стриктно утвърдения от директора график за дежурство, следейки рисковите зони, в които е възможна появата на насилие и тормоз.
- ✓ Намесват се при възникването на конфликт на територията на училището.

- ✓ Реагират според утвърдените процедури в ситуации на насилие по време на дежурството им.
- ✓ Оказват съдействие на колеги при установени от тях нарушения на ученици и докладват на Училищния координационен съвет, като при необходимост попълват протокол, отразяващ инцидента.
- ✓ Съдействат на училищния психолог, както и при нужда на инспекторите от Детска педагогическа стая и от Районното полицейско управление, отдел „Защита на детето" при изясняване на случая.

Непедагогически персонал

- ✓ Полагат грижи за предотвратяване на насилнически действия в училищните помещения, за които отговарят.
- ✓ Познават Механизма за противодействие на училищния тормоз в СУ „Георги Брегов"-гр. Пазарджик, основните принципи на действие и ги прилагат – правила, последствия, протокол за реагиране на насилие.
- ✓ Не допускат прояви на насилие и съобщават за тях на дежурния учител на етажа, на класен ръководител, на училищния психолог, на заместник-директора или на директора.

II. Процедура за информиране и съобщаване на случаи

- ✓ **Ученик, жертва на тормоз** - уведомява класния ръководител или училищния психолог устно и в присъствието на родител попълва Протокол за съобщаване на насилие **(Приложение № 2)**, в който описва ситуацията, а родителят заверява с подписа си обясненията. Класният ръководител или училищният психолог задължително уведомяват УКС за случая.
- ✓ **Ученик, упражнил тормоз**, бива изслушван от класния ръководител или училищния психолог за изясняване на случая. След установяване на случай на тормоз, един от двамата запознава родителя на ученика със случая и извършителят на деянието попълва Протокол за описание на насилие, който родителят подписва **(Приложение № 3).** Класният ръководител или училищният психолог уведомява УКС за случая.
- ✓ **Ученици, свидетели на тормоза**, биват изслушвани от училищния психолог за изясняване на случая и в присъствието на родител попълват Протокол за съобщаване на насилие **(Приложение № 2)**, в който описва ситуацията, а родителят заверява с подписа си обясненията..
- ✓ Всеки класен ръководител може да използва и други форми и начини за съобщаване на случаи на тормоз в класа.
- ✓ Всеки учител и служител, наблюдавал ситуация на насилие между ученици, е длъжен да информира класните ръководители на участниците и едновременно с това и училищния психолог. При отсъствие или

невъзможност за свързване с него, биват уведомени директора или заместник директора на училището.

III. Процедури за регистриране, докладване и разглеждане на случаи на насилие и тормоз сред учениците

Задължение на всеки учител е да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел.

1. **За всяка ситуация на тормоз** трябва да бъде създадено досие при психолога, което съдържа всички документи и информация по случая. Ако в училището няма психолог в определени интервали от време, тази дейност преминава при председателя на УКС. Всяка ситуация трябва да бъде регистрирана и описана в единен регистър на училището от учителя, който я е наблюдавал. За целта е утвърден **Протокол за съобщаване на насилие (Приложение 1)**. Той се предава на училищния психолог, който го съхранява.

2. **Действия в случай на инцидент, който поставя в риск или уврежда живота и/или здравето на ученик**

Учителят или служителят действат в следната последователност:

- ✓ Извежда пострадалия ученик от опасната зона и оказва долекарска помощ. Уведомява медицинското лице в училището.
- ✓ При непосредствена опасност за живота на пострадалия ученик се обажда на телефон 112.
- ✓ Уведомява веднага училищното ръководство и УКС, които уведомяват класния ръководител, който от своя страна веднага се свързва с родителите/настойниците на детето.
- ✓ Описва ситуацията писмено в **Протокол за съобщаване на насилие (Приложение 1)**.

3. **Действия при установяване, че ученик е в риск от насилие**

- ✓ Всеки служител на СУ „Георги Брегов“ - гр. Пазарджик, на когото стане известно, че ученик в риск се нуждае от закрила, следва незабавно да уведоми класния ръководител, който от своя страна уведомява училищното ръководство и родителите/ настойниците на детето;
- ✓ Учителят описва ситуацията писмено, като попълва **Протокол за съобщаване на насилие (Приложение 1)**.
- ✓ След проверка на случая директорът свиква Училищния координационен съвет, който при нужда подава сигнал до отдел „Закрила на детето“.

- ✓ Училищният координационен съвет изготвя индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности на екип от училищен психолог, класен ръководител, учител-наставник и родител.

4. Действия при установяване на упражнено насилие и тормоз между ученици

- ✓ Нивата на насилие и тормоз са описани подробно в Приложение № 4 – Класификация на формите на насилие и тормоз и предприемане на съответните действия, представляваща част от Механизма за противодействие на насилието и тормоза.
- ✓ Дежурният учител или служителят от персонала - свидетел, прекратява ситуацията и успокоява/повлиява всички участници.
- ✓ Дежурният учител или служителят от персонала - свидетел подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие.
- ✓ Дежурният учител или служителят от персонала – свидетел незабавно информира класния / класните ръководители на участниците в ситуацията.
- ✓ Класния / класните ръководители незабавно информират родителите/настойниците на участниците в ситуацията и училищния психолог. При отсъствие или невъзможност за свързване с психолога, биват уведомени председателя на УКС, директора или заместник директора на училището.
- ✓ В случай на насилие и тормоз от ПЪРВО НИВО, дежурният учител или служителят от персонала - свидетел информира класния ръководител и училищния психолог, който провежда разговор със засегнатите страни и информира родител/настойник. Не е необходимо попълването на Протокол за съобщаване на насилието **(Приложение 1).**
- ✓ В случай на насилие и тормоз от ВТОРО И ТРЕТО НИВО класният ръководител или дежурният учител описва ситуацията писмено в Протокол за съобщаване на насилие (**Приложение № 1**).
- ✓ Ситуацията се регистрира в единния регистър за случаите на насилие и тормоз в училището на база попълнения протокол.
- ✓ Ученикът, жертва на тормоз, описва ситуацията в присъствието на родител в Протокол за съобщаване на упражнено насилие (**Приложение №2**), който се предава на класния ръководител.
- ✓ За изясняване на случая ученикът, упражнил тормоз, описва ситуацията в присъствието на родител в Протокол за описание на упражнено насилие (**Приложение №3**), който се предава на класния ръководител.
- ✓ Класните ръководители предават събраните протоколи на училищния психолог, който ги подписва, изработва досие за случая и ги включва в него, като веднага информира председателя на УКС за това.
- ✓ Училищния психолог работи по случая след проучване на ситуацията, запознаване с документацията и изслушвания на участниците, като при

нужда се свиква Училищния координационен съвет, който организира среща с учениците и техните родители и разглежда случая, като изслушва страните.

- ✓ Училищния психолог и Училищният координационен съвет изготвят индивидуално предписание или индивидуална работна програма с ясно разписани функции и дейности с цел намаляване на агресията между учениците.
- ✓ Училищният координационен съвет при нужда информира за случая МКБППМН, Полицията и отдел „Закрила на детето“.

IV. Мерки при кризисни ситуации

1. Училищният координационен съвет за противодействие на тормоза в СУ „Георги Брегов“ - гр. Пазарджик заседава най-малко един-два пъти в учебен срок и обсъжда изпълнението на плана си, както и резултати от дейността си.
2. При наличие на писмен или устен сигнал, комисията се събира в рамките на 24 часа.
3. При възникване на кризисна ситуация веднага се уведомява Директора на училището. В рамките на един час се подава сигнал в РУО и Отдел „Закрила на детето“ в Областна администрация и полицията.
4. При възникване на кризисна ситуация или получен сигнал за ученик, жертва или в риск от насилие, комисията съставя индивидуален план за кризисна интервенция.

Съставил: Училищен координационен съвет за противодействие на тормоза в СУ „Георги Брегов““ - гр. Пазарджик

Председател: Анита Дунчева, ЗДУД
Членове:

1. Мария Илиева, психолог
2. Анета Цурева– ст. учител начален етап
3. Илия Михайлов – ст. учител по история и цивилизация
4. Аксиния Дишкова – ст. учител по математика и физика и астрономия
5. Таня Стойнова – ст. учител по география и икономика
6. Радка Кръстева – ст. учител по информационни технологии
7. Председател на училищния съвет
8. Родител

ПРИЛОЖЕНИЕ №1 СУ „Георги Брегов“, гр. Пазарджик

ПРОТОКОЛ за съобщаване за насилие / тормоз

№ ..... / ..……

№	Трите имена на ученика	Клас	Класен ръководител

Дата ..... Час .....

Описание на ситуацията:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Предприети мерки:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Коментар:

.....
.....
.....
.....

Имена и подпис на учителя, регистрирал събитието:

.....

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 СУ „Георги Брегов“, гр. Пазарджик

П Р О Т О К О Л

за съобщаване на упражнено насилие

от ..... ученик

от ..... клас с класен ръководител .....

Дата на събитието ..... Час: .....

Участвали ученици:

1. ..... от ..... клас

2. ..... от ..... клас

3. ..... от ..... клас

Свидетели на събитието:

Ученици:

1. ..... от ..... клас

2. ..... от ..... клас

Описание на ситуацията:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Как реагирах:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Каква беше ответната реакция:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Кой се намеси:

.....

.....

.....

.....

.....

Как се чувствам в последствие

.....

.....

.....

.....

.....

Родител: ……..... Подпис: ……

Психолог: ..... Подпис: .....……

Дата .....

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 СУ „Георги Брегов“, гр. Пазарджик

П Р О Т О К О Л

за описание на упражнено насилие

от ..... ученик

от ..... клас с класен ръководител .....

Дата на събитието ..... Час: .....

Други участвали ученици:

1. ..... от ..... клас

2. ..... от ..... клас

3. ..... от ..... клас

Свидетели на събитието:

Ученици:

1. ..... от ..... клас

2. ..... от ..... клас

Описание на ситуацията:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Как реагирах:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Каква беше ответната реакция:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Кой се намеси:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Как се чувствам в последствие:

.....

.....

.....

.....

.....

Родител: ……. Подпис: …….

Психолог: ..... Подпис:……

Дата .....

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4

Нива на насилие и тормоз	Отговор на институцията	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ПЪРВО НИВО - НАРУШАВАНЕ НА ПРАВИЛАТА: • **Форми на физическо насилие** са например: леко удряне, бутане, щипане, драскане, дърпане на коса, хапане, подритване, замърсяване или разрушаване на нечия собственост. • **Форми на психическо насилие** са например: омаловажаване, клюкарстване, обиждане, осмиване, засрамване, подвикване, ругаене, клеветене, подигравки, унижение, заплахи, нецензурни/неприлични коментари, измисляне на прякори, изключване от групови или съвместни дейности, фаворизация/предпочитания, базирани на различие, разпространяване на слухове. • **Форми на сексуално насилие** са например: показване на неприлични жестове и действия, вербален тормоз със сексуално съдържание, разпространение на истории и изображения със сексуален подтекст, съблазняване от друго дете или възрастен, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия. • **Форми на кибернасилие** са например: обидни колажи, снимки, видеа, коментари, обаждания и изпращане на обидни съобщения (SMS, MMS, съобщения в социалните мрежи и др.), използване на дискриминативни и обидни етикети, използване на език на омраза, кражба на профили.	На първо ниво действията се предприемат от класен ръководител или учител заедно с родител, като се осъществява педагогическа работа – индивидуално, за група деца/ученици или за цялата група/клас. При наличие на щети от материален характер – те се възстановяват. Ако педагогическата работа не дава резултат и насилственото поведение се повтаря, последствията са по-сериозни, то тогава следва се да предприемат действия, предписани за ситуации от второ или трето ниво.	Ситуациите от първо ниво не се регистрират в Дневника със случаи, защото са първа проява на насилие и не се тълкува като тормоз.	1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2) Класният ръководител/учителят подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. 3) Уведомяване на родител от класния ръководител/учителя. 4) Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците от класния ръководител/учителя. 5) Мерки и действия от страна на класен ръководител/учител – намиране на решение, което удовлетворява страните и служи за пример на наблюдателите. 6) Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.

Нива на насилие и тормоз	Отговор на институцията	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ВТОРО НИВО – ПОВТАРЯНЕ НА ЕДНИ И СЪЩИ НАРУШЕНИЯ НА ПРАВИЛАТА ИЛИ НАСИЛИЕ С ПО-СЕРИОЗНИ ПОСЛЕДИЦИ – ТОРМОЗ : • **Форми на физически тормоз** са например: шамаросване, удряне, стъпкване или късане на дрехи, ритане, обграждане, плюене, отнемане и разрушаване на нечия собственост, дърпане на нечий стол изпод него, дърпане за уши или коса. • **Форми на психически тормоз** са например: изнудване, заплашване, несправедливо наказание, забрана за общуване, отхвърляне и манипулация**,** подигравки, отправени пред целия клас или група, публично унижение, обиди; интригантстване, разпространяване на слухове, публично отхвърляне и игнориране, неприемане, манипулиране и използване. • **Форми на сексуален тормоз** са например: сексуално докосване, показване на порнографски материали, показване на интимни части на тялото и сваляне на дрехи, подтикване или принуждаване към сексуални действия, заснемане в сексуални пози. • **Форми на кибертормоз** са например: непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видео, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, заснемане и разпространение без разрешение, унизителни за детето снимки/видео, кражба на профил и използване език на омраза.	На второ ниво действията се предприемат от класен ръководител/учител заедно с психолог или педагогически съветник, председател или представител на координационния съвет и задължително участие на родител, като се уведомява директора. По преценка се подава сигнал до ОЗД и/или полиция. Координационният съвет прави оценка на риска и може да даде становище за иницииране на работа по случай. Ако присъствието на родител не е в най- добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, следва да се уведоми директора, който следва да се обърне към отделите за закрила на детето.	Ситуацията на тормоз се описва в Дневника със ситуации от свидетеля на случилото се или класния ръководител/учителя. Възстановяване на щети при наличие на такива.	1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2) Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Всеки служител, който е станал свидетел на насилието, може да подаде сигнал към ОЗД. 3) Учителят/класният ръководител съобщава на Координационния съвет за случая. Прави се оценка на случая и по преценка директорът подава сигнал от името на институцията до ОЗД и/или полицията и се инициира работа по случай. 4) Уведомяване на родител. 5) Мерки и действия – работа на координационния съвет: анализ на ситуациите от регистъра и предприемане на работа по случая. 6) Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.

Нива на насилие и тормоз	Отговор на институцията	Документиране	Последователност на процедурите за интервенция
ТРЕТО НИВО – СИСТЕМНА ЗЛОУПОТРЕБА, КАКТО И СИТУАЦИИ, В КОИТО СЪЩЕСТВУВА ОПАСНОСТ ЗА ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО ЗА КОЙТО И ДА Е ОТ УЧАСТНИЦИТЕ В СИТУАЦИЯТА: • **Форми на физически тормоз** са например: сбиване, задушаване, събаряне, причиняване на изгаряния и други наранявания, намушкване с остър предмет, провесване от прозорец или високо място, ограничаване на движението, лишаване от храна, излагане на ниски или високи температури и заплашване с оръжие. • **Форми на психически тормоз** са например: сплашване, изнудване със сериозни заплахи, насилствено отнемане на пари и вещи, клетви, които накърняват сериозно достойнството, публично унижение, ограничаване на движението, склоняване за употреба на психоактивни вещества, включване в антисоциални групи и организации, изолация, групово измъчване на индивид или група и организиране на банди, последиците от които наранява други. • **Форми на сексуален тормоз** са например: съблазняване от друго дете, злоупотреба с власт при подстрекаване, изнудване, склоняване и/или принуждаване към сексуални действия, блудство, изнасилване, кръвосмешение. • **Форми на кибертормоз** са например: повторно действие на непоискано заснемане и разпространяване на снимки и видеозаписи, злоупотреба с влогове, блогове, форуми, социални мрежи, профили и лични данни, заснемане без разрешение, заснемане и разпространение на сцени на насилие, разпространение на записи и снимки и видео на детска порнография.	На трето ниво се уведомява незабавно ОЗД и/или органите на полицията. Действията на ниво институция се предприемат от директора заедно с координационния съвет със задължителното участие на родител и компетентни власти, организации и услуги (центрове за социална работа, здравни центрове, отдел закрила на детето, полиция и др.). Ако присъствието на родител не е в най-добър интерес на детето, например би го наранил, застрашил безопасността му или би нарушил училищната процедура, директорът следва да информира отделите за закрила на детето, центъра за социална работа и/или полицията. При материална щета се съставя Протокол за възстановяване на щетата.	Ситуациите на тормоз от трето ниво се описват в Дневника със случаи, като по тях се предприема интензивна работа, включваща всички участници; правят се оценки на потребностите и план за действие, както и се инициират процедури в съответствие със Закона за закрила на детето, Наредба за приобщаващото образование, Закона за предучилищното и училищното образование.	1) Прекратяване на ситуацията и успокояване/интервенция към всички участници. 2) Учителят/класният ръководител подробно се информира за случилото се от всички свидетели и участници в ситуацията на насилие. Незабавно се уведомява директорът и се подава сигнал към ОЗД и/или органите на полицията. 3) Уведомяване на родител. 4) Консултации – предприемане на индивидуални разговори с участниците. 5) Мерки и действия от страна на координационния съвет, интензивна работа по случай, информиране и насочване към други служби и/или услуги от страна на директора. Ако друга организация или услуга е въвлечена в работата с детето или ученика, институцията установява връзка с тези организации или услуги и синхронизира дейностите. 6) Проследяване на изпълнението на предприетите мерки и действия.